

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนของ
พระครูพุทธชิธรรมรักษ์ (บุญเท็น พุทธภักขิโต)

ผู้เขียน พระปลัดประจวบ ทุนผลงาม

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.สมหวัง แก้วสุฟอง ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.วิโรจน์ อินทนนท์ กรรมการ
อาจารย์ ดร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนของพระครูพุทธชิธรรมรักษ์ นี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงหลักธรรมและบทบาทของพระสงฆ์กับการพัฒนาและการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนในหมู่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ของพระครูพุทธชิธรรมรักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในหมู่บ้านป่าไผ่ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 258 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test และค่า f-test โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า หลักธรรมที่พบในทางพระพุทธศาสนาซึ่งสามารถนำเอาหลักธรรมมาพัฒนาตนเองมี หลักของสติ สัมปชัญญะ สัพปุริสธรรม สันโดษ หิริโอตตปปะ หลักธรรมในการพัฒนาครอบครัวมี หลักของฆราวาสธรรม ทิฐุชัมมิกัตถประโยชน์ กุลจิรัฏฐิติธรรม นัฏฐคเวทนา ชินณปฏิสังขรณา ปริมิตปานโกชนา อธิปัจจศีลวันตสถาปนา พรหมวิหาร โภควิภาค อคติ และยังมีหลักธรรมในการพัฒนาสังคมมี หลักกัลยาณมิตร สัพปุริสธรรม พรหมวิหาร อคติ และยังพบว่าบทบาทของพระสงฆ์ที่พัฒนาทั้งตนเองและพัฒนาผู้อื่นด้วยการพัฒนาตนเองของพระสงฆ์คือ การศึกษาเล่าเรียน

การปฏิบัติ จนมีความรู้ความสามารถ และยังสามารถพัฒนาสังคมอื่นด้วยการเผยแพร่หลักธรรมให้เข้าใจอย่างกว้างไกล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ซึ่งมีอายุอยู่ในช่วง 26-35 ปี มีการศึกษาในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา และมีรายได้ 10,001-15,000 บาท

ประชาชนส่วนใหญ่ได้ฟัง เข้าใจและปฏิบัติตามคำสอนของท่านพระครูพุทธธรรมรักษ์ในระดับปานกลาง โดยได้ฟัง เข้าใจ และได้ปฏิบัติตามหลักสัจจะมากที่สุด รองลงมาหลักขันติ หลักจาคะ และ หลักทมะ ตามลำดับ

ประชาชนส่วนใหญ่ได้ฟังคำสอนของพระครูพุทธธรรมรักษ์ เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ในระดับมาก เข้าใจ และปฏิบัติตาม ในระดับปานกลาง โดยได้ฟัง เข้าใจ และปฏิบัติตามเรื่องการพัฒนาศีลมากที่สุด รองลงมาได้ฟังเรื่องการพัฒนาจิต การพัฒนาปัญญาและ การพัฒนากายตามลำดับ

การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนของพระครูพุทธธรรมรักษ์ พบว่า ประชาชนที่เป็นเพศชายปฏิบัติตามคำสอนของพระครูพุทธธรรมรักษ์น้อยกว่าเพศหญิง ในด้านอายุ ผู้ที่มีอายุมากจะปฏิบัติตามคำสอนของพระครูพุทธธรรมรักษ์มากกว่าคนที่มีอายุน้อย ด้านการศึกษาผู้ที่มีการศึกษาสูงจะปฏิบัติตามคำสอนของพระครูพุทธธรรมรักษ์มากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ และด้านรายได้ผู้ที่มีรายได้น้อยหรือมากมีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาชุมชนของพระครูพุทธธรรมรักษ์ไม่แตกต่างกัน

Independent Study Title	Phrakru Phuthithammaruk (Boonten Buddharakkhito) 's Application of Dhamma to Develop Communities		
Author	PhraPalad Prajaub Tunpolngam		
Degree	Master of Arts (Buddhist Studies)		
Independent Study Advisory Committee	Lect. Dr.Somwang	Kaewsufong	Chairperson
	Lect. Dr.Viroj	Inthanon	Member
	Lect. Dr.Phisit	Kotsupho	Member

ABSTRACT

The objectives of the independent study are to study the principles and the roles of the monks in development and to study Phrakru Phuthithammaruk (Boonten Buddharakkhito) 's application of dhamma to develop communities for a case study of Ban Papai, Meapong sub-district, Doi-Saket district, Chiang Mai province. The sample of 258 persons are selected from the people in Ban papai, Meapong sub-district, Doi Saket district, Chiang Mai province by using the simple random and sampling. Methodology used here is questionnaire. After data were collected, we analyse them by computer program. Statistical analysis tools are percentage, mean, standard deviation t-test and f-test at 0.05 level of significance.

The results of the study are as follow : the Buddhist principles for self – development are Sati - Sampajañña, Sappurisadhamma, Santosa, Hiri- Ottappa. The principles for family development are, Garavāsa-dhamma, Diṭṭhadhammikattha, Kula-ciraṭṭhiti-dhamma, Naṭṭhagavesanā, Jinnapatisankharanā, Parimitapanavhojanā, Adhipacca - silavantathāpanā, Brahmavivihāra, Bhogavibhāga, and Agati, the principles for social development are Kalyanamittatā, Sappurisadhamma, Sappurisadhamma, Bhogavibhaga, and Agati,. The monk roles for development are divided into two categories, they are, self-development which comes form study and practice of the Dhamma and social development arises from propagation of the Dhamma to society.

Most of samples are men, age 26 -35 years, education levels of lower than secondary school levels and income per month 10,001-15,000 baht.

Most people have listened, understood and practiced the teaching of Phrakru Phuthithammaruk. The scale for this is in middle level. Among the four topics of Gharāvāsa-dhamma, they prefer to listen and practice Sacca most, next to the Khanti, Cāga, and Dama, respectively.

Almost people have listened the teaching on the community development of Phrakru Phuthithammaruk. The scale for this is in more level. The scale for understanding and practice is middle. For the four principles of development, they have listened understood and practiced on Sīla most, the next is Citta and Panñā and Kāya respectively.

From a comparative aspect of relationship between personal factors and application of Dhamma in community development of Phrakru Phuthithammaruk, it

was found that men follow his teachings less than women, old people follow his teachings more than the younger, high educators are likely to follow his teachings more than poor educators, and the attitudes of people who have higher income as well lower income towards his application of the Dhamma are indifferent.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

อักษรย่อชื่อคัมภีร์

อักษรย่อในการค้นคว้าแบบอิสระนี้ เป็นชื่อย่อคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ใช้อ้างอิง โดยแสดงตามลำดับเล่ม มีความหมายดังต่อไปนี้

อักษรย่อ	หมายถึง
วิ.มหา.	วินยปิฎก มหาวิภังค
ที.ปา.	ทีฆนิกาย ปาฐกถวรรค
ส.ส.	สังยุตตนิกาย สคาถวรรค
อจ. ทุก.	อังกุตตรนิกาย ทุกนินบาต
อจ. จตุก.	อังกุตตรนิกาย จตุกกนินบาต
อจ. ปญจ.	อังกุตตรนิกาย ปัญจนินบาต
อจ. สตุตก.	อังกุตตรนิกาย สัตตกนินบาต
อจ. ทสก.	อังกุตตรนิกาย ทสกนินบาต
ม.ม.	มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปัณณาสก์
ขุ. ขุ.	ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ
ขุ.ธ.	ขุททกนิกาย ธรรมบท
อภิ.วิ.	อภิธรรมปิฎก วิภังค์
มจกค.	มังคลัตถทีปนี
วิสุทธี.	วิสุทธีมรรค (ปกรณ์พิเศษ)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สำหรับตัวเลขหลังย่อ หมายถึง พระไตรปิฎก เล่มที่/ชื่อ/หน้า ตัวอย่าง ขุ.สุ. 23/67/136 หมายถึง คัมภีร์ขุททกนิกาย สุตตนิบาต อยู่ในพระไตรปิฎก เล่มที่ 23 ชื่อที่ 67 หน้าที่ 136 เป็นต้น

พระไตรปิฎกที่ใช้อ้างอิง หมายถึงพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสยามมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศักราช 2539